

- (1) भारतीय संविधान में दिए गए मूलभूत कर्तव्यों में माता-पिता अथवा अभिभावकों को, 6 वर्ष से 14 वर्ष तक के उम्र के अपने बच्चों अथवा यथाप्रसंग पाल्य को शिक्षण का मौका देने की व्यवस्था संविधान के छियासी वें संशोधन की किस कलम में यह खंड शामिल या जोड़ा गया है?
- (A) कलम - 11 (B) कलम - 2
(C) कलम - (छियासी) (86) (D) कलम - 4
- (2) महादेव भाई देसाई का जीवन चरित्र “अग्निकुंड में उगा हुआ गुलाब” के लेखक कौन हैं?
- (A) माणभट्ट (B) नारायण देसाई
(C) जयशंकर देसाई (D) महादेव देसाई
- (3) “हरिनो मारग छे शूरानों” यह पद रचना किसकी है?
- (A) कवि प्रीतमदास (B) मणिशंकर रतनजी भट्ट
(C) दामोदर खुशाल बोटादकर (D) नरसिंह मेहता
- (4) भारत की संघीय कार्यप्रणाली का उल्लेख भारत के संविधान के किस भाग में किया गया है?
- (A) 6 (B) 4
(C) 5 (D) 2
- (5) वर्ल्ड बॉक्सिंग चैम्पियनशिप में 51 Kg. कैटेगरी में किस भारतीय द्वारा ब्रॉन्ज मेडल जीता गया?
- (A) सुखदेव (B) निशांत दवे
(C) हुसामुद्दीन (D) दीपक भूरिया
- (6) हिंद की प्रजा को स्वतंत्र आंदोलन में सक्रिय करने के लिए गांधीजी ने भारत में सर्व प्रथम कौन-सा अंग्रेजी अखबार शुरू किया?
- (A) यंग इंडिया (B) यूथ इंडिया
(C) वर्तमान भारत (D) आंदोलन
- (7) हिमालय पर्वतमाला कौन-से (Age) समय में बना है?
- (A) सतयुग (B) आर्चियन युग
(C) जुरासिक युग (D) टर्शियरी युग
- (8) किस वैज्ञानिक प्रभाव के कारण आकाश में तारे टिमटिमाते दिखते हैं?
- (A) प्रकाश का प्रकीर्णन (B) प्रकाश का वक्रीकरण
(C) प्रकाश का विवर्तन (D) प्रकाश का विभाजन
- (9) भारत में समग्र राष्ट्रीय उत्पादन में उद्योगों का भाग (हिस्सा) कितने प्रतिशत है?
- (A) 25% (B) 29%
(C) 32% (D) 39%
- (10) भारत के संविधान में नागरिक के मूलभूत कर्तव्यों का समावेश किस भाग में किया गया है?
- (A) भाग - 3 (A) (B) भाग - 5 (A)
(C) भाग - 4 (A) (D) भाग - 6 (A)

- (11) 'भारतरत्न' सम्मानित प्रथम महापुरुष कौन थे?
 (A) डॉ. राजेन्द्र प्रसाद (B) डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन
 (C) महादेव भाई देसाई (D) लाल बहादुर शास्त्री
- (12) निम्न में से किस कार्यक्रम में इन्टरैक्टिव बोर्ड का उपयोग किया जाता है?
 (A) प्रज्ञा अभिगम (B) बाल प्रोजेक्ट
 (C) वर्चुअल क्लास रूम (D) ज्ञानकुंज प्रोजेक्ट
- (13) माध्यमिक शाला में अभ्यास करते विद्यार्थियों को दिया जाने वाला यूनिक आई.डी. (UID) नंबर कितने अंकों का होता है?
 (A) 14 (B) 16
 (C) 18 (D) 19
- (14) भारतीय संविधान में शिक्षण किस सूची का विषय है?
 (A) केन्द्र सूची (B) राज्य सूची
 (C) संयुक्त सूची (D) जिला सूची
- (15) इन्स्युलिन अंतःस्त्राव का उत्पादन शरीर के किस अंग में होता है?
 (A) उदर (Stomach) (B) आमाशय
 (C) छोटी आँत (D) मस्तिष्क
- (16) हॉकी विश्वकप (पुरुष) - 2023 किस देश में आयोजित किया गया?
 (A) भारत (B) जापान
 (C) फ्रांस (D) ब्राजील
- (17) विश्व का सबसे बड़ा खनिज तेल शुद्धिकरण संग्रह कहाँ स्थित है?
 (A) जामनगर (B) अंकलेश्वर
 (C) दिग्बोई (D) देहरादून
- (18) गुजरात माध्यमिक और उच्चतर माध्यमिक शिक्षण बोर्ड द्वारा शैक्षणिक वर्ष 2023-24 में राज्य की माध्यमिक / उच्चतर माध्यमिक शालाओं के लिए दिए जाने वाले शैक्षणिक प्रवृत्ति कैलेंडर के अनुसार वेकेशन सहित कितने दिनों का अवकाश निश्चित किया गया है?
 (A) 79 (B) 80
 (C) 81 (D) 82
- (19) राष्ट्रीय शिक्षण नीति-2020 के अंतर्गत राज्य/केन्द्रशासित प्रदेश की शालाओं के न्यूनतम व्यावसायिक और गुणवत्तापूर्ण मानांकों का पालन करते हैं या नहीं यह जानने के लिए कौन-सी संस्था विश्वासपात्र मानी गई है?
 (A) PARAKH (B) SWAYAM
 (C) DIKSHA (D) SSSA
- (20) राष्ट्रीय शिक्षण नीति -2020 में किस कक्षा तक मातृभाषा में शिक्षण अपेक्षित है?
 (A) कक्षा - 6 (B) कक्षा - 8
 (C) कक्षा - 10 (D) कक्षा - 5

- (21) व्यापार और उद्योग के कारण अभ्यासक्रम में बदलाव किया जाता है तो शिक्षण के ध्येयों पर किन घटकों का प्रभाव माना जाएगा?
- (A) सांस्कृतिक घटक (B) सामाजिक घटक
(C) आर्थिक घटक (D) नैतिक घटक
- (22) व्यक्ति क्या कर रहा है? उसको ना करके उसको क्या करना चाहिए? इन बातों के विचार शिक्षण के किन उद्देश्यों के साथ जुड़े हुए हैं?
- (A) नैतिक उद्देश्य (B) ज्ञान प्राप्ति का उद्देश्य
(C) पूर्ण जीवन का उद्देश्य (D) फुरसत के समय के सदुपयोग का उद्देश्य
- (23) उद्देश्य, अभ्यासक्रम, संस्थाएँ और समयमर्यादा सभी निश्चित हों तो यह शिक्षण का कौन-सा स्वरूप माना जाएगा?
- (A) अनौपचारिक (B) औपचारिक
(C) अवैधानिक (D) संयुक्त
- (24) निम्न में से कौन-सा कार्यक्रम अनौपचारिक शिक्षण के लिए सीधे लागू नहीं होता है?
- (A) अक्षरज्ञान (B) परीक्षा
(C) व्यवसाय की तालीम (D) व्यसनमुक्ति
- (25) अध्ययन प्रक्रिया में समाहित तीन मुद्दों में कौन-सा मुद्दा समाविष्ट नहीं है?
- (A) प्रारंभ (B) परिणाम
(C) प्रक्रिया (D) मूल्यांकन
- (26) कुछ बालक अंतर्मुखी, कुछ बालक बहिर्मुखी, कुछ बालक वाचाल एवं कुछ बालक शर्मीले होते हैं? उनमें विद्यमान यह भिन्नता किस प्रकार की भिन्नता है?
- (A) शारीरिक भिन्नता (B) व्यक्तित्व में भिन्नता
(C) रस-रूचि में भिन्नता (D) सामाजिक भिन्नता
- (27) अलग-अलग बुद्धि मानांकों में निम्न में से किसका समावेश नहीं होता है?
- (A) I.Q. (बुद्धिमानांक) (B) S.Q. (आध्यात्मिक बुद्धिमानांक)
(C) R.Q. (धार्मिक बुद्धिमानांक) (D) E.Q. (सांवेगिक बुद्धिमानांक)
- (28) निम्न में से किसने व्यावसायिक अभिरुचि संशोधनिका की रचना की थी?
- (A) मेकडूगल (B) स्ट्रॉंग
(C) मॉर्गन (D) गेरेट
- (29) व्यक्ति में रहने वाली कला, संगीत, सृजनात्मकता जैसी शक्तियों के मापन के लिए किस प्रयोग का उपयोग किया जाता है?
- (A) मनोवृत्ति मापदंड (B) अभिरुचि प्रयोग
(C) रस संशोधनिका (D) अभियोग्यता प्रयोग
- (30) वर्गखंड में होने वाली तीन प्रकार की आंतरक्रियाओं में किसका समावेश नहीं होता है?
- (A) शिक्षक - विद्यार्थी व्यवहार (B) विद्यार्थी - सामग्री व्यवहार
(C) शिक्षक - सामग्री व्यवहार (D) विद्यार्थी - विद्यार्थी व्यवहार

- (31) सामान्य रूप से उपयोग की जाने वाली मध्यवर्ती स्थिति के तीन अंकशास्त्रीय मापों में नीचे दिए गए में से कौन समाविष्ट नहीं है?
- (A) मध्यक (B) मध्यस्थ
(C) बहुलक (D) मध्यबिंदु
- (32) मूल्यांकन के लिए तीन कसौटियों (Test) में से कौन-सी अलग है?
- (A) लिखित (B) मौखिक
(C) प्रायोगिक (D) क्रियात्मक
- (33) विस्तरण पत्रक (Spread Sheet) नीचे दिए गए में से किसके साथ जुड़ी हुई है?
- (A) माइक्रोसॉफ्ट एक्सेल (B) माइक्रोसॉफ्ट पावर पॉइन्ट
(C) माइक्रोसॉफ्ट वर्ड (D) एक्सेस
- (34) 'फ्रेमिंग और क्लेडिंग' में किसके शिक्षण की फिलॉसॉफी दर्शाई गई है?
- (A) गीजूभाई बधेका (B) नानाभाई भट्ट
(C) ताराबेन मोडक (D) जे. कृष्णमूर्ति
- (35) "शिक्षण उत्पादक श्रम द्वारा, उत्पादक श्रम के लिए और उत्पादक श्रम की ही हो सकती है।"
- (A) महात्मा गांधी (B) रवीन्द्रनाथ टैगोर
(C) श्री अरविंद (D) स्वामी विवेकानंद
- (36) नीचे दिए गए में से कौन-सा सिद्धांत जॉन ड्युई द्वारा दिए गए सिद्धांतों में सम्मिलित नहीं है?
- (A) उपयोगिता का सिद्धांत (B) प्रवृत्ति का सिद्धांत
(C) श्रम का सिद्धांत (D) रस का सिद्धांत
- (37) नव भारत साक्षरता कार्यक्रम (NILP) किस आयु वर्ग के निरक्षरों के लिए शुरू किया गया है?
- (A) 15 वर्ष और इसके ऊपर के सभी (B) 15 वर्ष से 55 वर्ष तक
(C) 6 वर्ष से 14 वर्ष तक (D) 21 वर्ष से 65 वर्ष तक
- (38) One Nation, One Digital Platform के रूप में कौन जाना जाता है?
- (A) PM eVIDYA (B) BISAG-N
(C) DIKSHA (D) Vande Gujarat Channel
- (39) इन्द्रियों की तालीम से शिक्षण की शुरुआत करने की बात किसने की थी?
- (A) डॉ. एस. राधाकृष्णन (B) रवीन्द्रनाथ टैगोर
(C) महात्मा गांधीजी (D) महर्षि अरविंद
- (40) विशिष्ट बालकों के लिए इन्द्रियों द्वारा शिक्षण देने की शुरुआत किसने की थी?
- (A) मारिया मॉन्टेसरी (B) ग्रेस फर्नोल्ड
(C) जिम पियाजे (D) ईवान पावलोव

- (41) अध्ययन के साथ जुड़े मनोवैज्ञानियों की उनके सिद्धांत के संदर्भ में नीचे दी गई कौन-सी जोड़ी सही है?
 (A) प्रयत्न और भूल - विगोत्स्की (B) वर्तनवाद - पावलोव
 (C) संरचनावाद - स्किनर (D) कारक अभिसंधान - थोर्नडाइक
- (42) निम्न में से कौन लाक्षणिकता अध्ययन प्रक्रिया से नहीं है?
 (A) अध्ययन के लिए अनुभव आवश्यक है।
 (B) अध्ययन के लिए पर्यावरण के साथ आंतरक्रिया आवश्यक है।
 (C) अध्ययन से एक परिस्थिति में से दूसरी परिस्थिति में प्रवेश कर सकते हैं।
 (D) अध्ययन के लिए स्मृति आवश्यक है।
- (43) Discovery Learning अभिगम किसके द्वारा दिया गया था?
 (A) रॉबर्ट गेने (B) जेरोमी ब्रुनर
 (C) बान्डुरा (D) आसुबेल
- (44) '14 से.मी. त्रिज्या वाले वृत्त का क्षेत्रफल कितना होगा?' - इस प्रश्न का उत्तर देने के लिए बालक सूत्र का उपयोग करते हैं? यहाँ विद्यार्थी द्वारा कौन-सा बौद्धिक कौशल्य प्राप्त किया माना जाएगा?
 (A) विभेदीकरण (B) संकल्पना
 (C) नियम (D) समस्या का हल
- (45) निम्नलिखित में से किस क्षति में बालक की शारीरिक और बौद्धिक कार्यक्षमता क्षतिग्रस्त होती है?
 (A) डाऊन सिन्ड्रोम (B) ADHD
 (C) सेरेब्रल पाल्सी (D) ऑटिज़्म
- (46) ब्लूम वर्गीकरण (Bloom's Taxonomy) के अनुसार निम्न में से कौन-सी क्रिया शेष में से उच्च स्तर में आएगी?
 (A) मूल्यांकन (B) सृजन
 (C) पृथक्करण (D) उपयोजन
- (47) सिद्धि कसौटी (परीक्षण) के लिए निम्न में से क्या अयोग्य है?
 (A) विद्यार्थी सभी प्रश्नों के उत्तर दे सके उतना समय दिया जाता है।
 (B) वर्ग उन्नति (विकास) के साथ जुड़ा हुआ है।
 (C) शिक्षण कार्य अंत में दिया जाता है।
 (D) प्रश्नों का चुनाव विद्यार्थी की दक्षता की जाँच हो इस तरह से किया जाता है।
- (48) निम्न में से कौन-सी मध्यवर्ती स्थिति का माप दर्शाया नहीं जा सकता?
 (A) मध्यक (B) विस्तार
 (C) मध्यस्थ (D) बहुलक
- (49) प्रमाण विचलन (σ) के लिए क्या सत्य नहीं है?
 (A) प्रमाण विचलन का मूल्य जितना कम हो, वर्ग समूह की समरूपता अधिक होगी।
 (B) सभी प्राप्तांकों में कोई अचल संख्या जोड़ने से प्रमाण विचलन में बढ़ोत्तरी होती है।
 (C) सभी प्राप्तांकों को एक ही अंक से गुणा किया जाए तो प्रमाण विचलन उतने गुना बढ़ता है।
 (D) प्रमाण विचलन का उपयोग प्राप्तांकों की चलिता (अस्थिरता) जानने के लिए होता है।

- (50) निम्न में से कौन ई-कन्टेन्ट की लाक्षणिकता नहीं है?
 (A) यह केवल डिजिटल स्वरूप में होते हैं।
 (B) उसे वेब पेज या अन्य माध्यम द्वारा उपस्थित किया जाता है।
 (C) उसमें केवल एनिमेशन ही होते हैं।
 (D) उसे QR Code के साथ लिंक कर सकते हैं।
- (51) निम्न में से कौन OER नहीं है?
 (A) BISAG - N
 (B) GROWER
 (C) NROER
 (D) e-pathshala
- (52) निम्न में से कौन-सा विषय (मुद्दा) ई-लर्निंग की संकल्पना में लागू नहीं होता है?
 (A) अध्ययन-अध्यापन अद्यतन क्षेत्र है।
 (B) अध्ययन का एकमात्र विकल्प है।
 (C) वर्गशिक्षण रसप्रद होते हैं।
 (D) जानकारी ऑनलाईन उपलब्ध है।
- (53) जिनके सार संबंधित समूह के सिवाय लागू नहीं कर सकते हैं यह किस प्रकार का संशोधन है?
 (A) प्रायोगिक संशोधन
 (B) सर्वेक्षण
 (C) मूलभूत संशोधन
 (D) क्रियात्मक संशोधन
- (54) 'बालक ज्ञान का सृजनकर्ता है, उपभोक्ता नहीं' - यह विधान किस वाद का निष्कर्ष है?
 (A) व्यवहारवाद
 (B) प्राकृतिकवाद
 (C) बुद्धिवाद
 (D) संरचनावाद
- (55) 'शिक्षण यह प्राकृतिक प्रक्रिया है, कृत्रिम नहीं' - यह संकल्पना किसने दी थी?
 (A) अरिस्टोटल (अरस्तु)
 (B) रूसो
 (C) प्रोबेल
 (D) मॉन्टेसरी
- (56) R, U, X, A, D, ? प्रश्न चिन्ह के स्थान पर श्रृंखला पूर्ण करने हेतु क्या आएगा?
 (A) F
 (B) G
 (C) H
 (D) I
- (57) 1, 3, 3, 6, 7, 9, 9, 12, 21, ? प्रश्न चिन्ह के स्थान पर श्रृंखला पूर्ण करने हेतु क्या आएगा?
 (A) 10
 (B) 11
 (C) 12
 (D) 13
- (58) 10, 100, 200, 310, ? प्रश्न चिन्ह के स्थान पर श्रृंखला पूर्ण करने हेतु क्या आएगा?
 (A) 400
 (B) 410
 (C) 420
 (D) 430
- (59) TEACHER को कोडवर्ड में VGCEJGT के रूप में लिखा जाए तो CHILDREN को कोडवर्ड में नीचे दिए गए कौन-से शब्द द्वारा लिखा जाएगा?
 (A) EJKNEGTP
 (B) EGKNFITP
 (C) EJKNFGTO
 (D) EJKNFTGP
- (60) TWENTY को कोडवर्ड में 863985 और ELEVEN को कोडवर्ड में 323039 के रूप में लिखा जाए तो TWELVE को कोडवर्ड में नीचे दी गई किस संख्या द्वारा दर्शाया जाएगा?
 (A) 863203
 (B) 863584
 (C) 863903
 (D) 863063

(61) कोड भाषा में '123' अर्थात् 'bright little boy' और '145' अर्थात् 'tall big boy' उसी तरह '637' अर्थात् 'beautiful little flower' तो शब्द 'bright' के लिए कौन-सी संख्या आएगी?

- (A) 1 (B) 2
(C) 3 (D) 4

(62) यदि + अर्थात् \times , \times अर्थात् $-$, $-$ अर्थात् $+$ और $-$ अर्थात् \div के रूप में माना जाए तो $175 - 25 \div 5 + 20 \times 3 + 10$ का परिणाम नीचे दी गई में से कौन-सी संख्या आएगी?

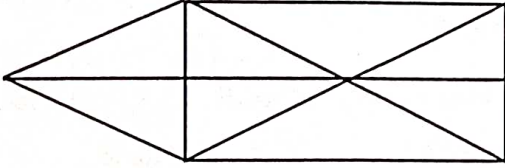
- (A) 77 (B) 160
(C) 240 (D) 2370

(63) आकृति में '?' के स्थान पर योग्य विकल्प पसंद कीजिए?

20160	4
?	4
480	8
96	24

- (A) 860 (B) 1140
(C) 2880 (D) 3240

(64) दी गई आकृति में कितने त्रिकोण हैं?

- (A) 15 (B) 16
(C) 17 (D) 18

(65) 3:40 बजे मिनट के काँटे और घंटे के काँटे के बीच में बनता कोण कितने अंश का होगा?

- (A) 140 (B) 150
(C) 130 (D) 120

(66) गलत जोड़ी पहचानिए।

- (A) दही - दूध (B) चप्पल - चमड़ा
(C) मूँगफली - तेल (D) शक्कर - गन्ना

(67) दिए गए शब्द को मूलाक्षरों (मूल अक्षरों) के क्रम अनुसार व्यवस्थित कीजिए।

(1) INTERANAL (2) INSECT (3) INCOME (4) INTERN (5) INSIDE

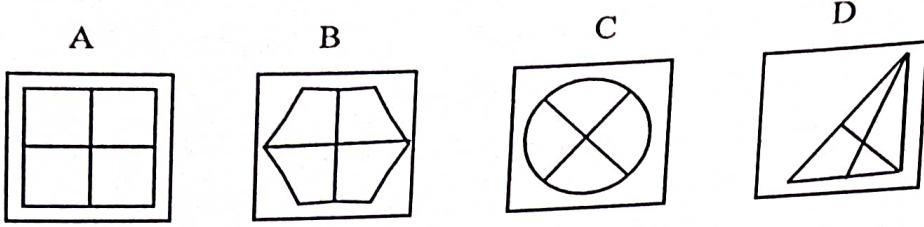
- (A) 3, 2, 5, 4, 1 (B) 3, 4, 5, 2, 1
(C) 4, 5, 1, 3, 2 (D) 3, 1, 2, 4, 5

(68) एक लीप वर्ष का पहला दिन रविवार है, तो उस वर्ष में कितने रविवार होंगे?

- (A) 50 (B) 51
(C) 52 (D) 53

- (69) एक व्यक्ति अपनी कार पूर्व दिशा में 50 कि.मी. चलाता है। वह दायीं तरफ मुड़कर 30 कि.मी. जाता है। उसके बाद पश्चिम दिशा में मुड़कर 10 कि.मी. जाता है। तो वह प्रारंभबिंदु से कितने कि.मी. दूर है?
- (A) 20 कि.मी. (B) 50 कि.मी.
(C) 100 कि.मी. (D) 60 कि.मी.

- (70) भिन्न आकृति ज्ञात कीजिए।

- (A) A (B) B (C) C (D) D

- (71) अग्निनो समानार्थी છે.
(A) અનલ (B) અનિલ (C) અનંગ (D) તપસ
- (72) નીચેનામાંથી કર્મધારેય સમાસનું ઉદાહરણ છે.
(A) તકસાધુ (B) કલ્પવૃક્ષ (C) પંચામૃત (D) પરમેશ્વર
- (73) તમારાથી વડીલો સામે ઊંચા અવાજે ન બોલાય. - વાક્યનો પ્રકાર ઓળખો.
(A) કર્તરિ (B) કર્મણિ (C) ભાવે (D) પ્રેરક
- (74) સફળતા જિંદગીની હસ્તરેખામાં નથી હોતી, ચણાયેલ ઈમારત એના નકશામાં નથી હોતી. આ કાવ્યનો પ્રકાર જણાવો.
(A) દુહા (B) મુક્તક (C) હાઈકુ (D) સોનેટ
- (75) ખોટી જોડણી કઈ છે ?
(A) સુદૃઢ (B) દીકરી (C) અકસ્માત્ (D) કનિષ્ઠ
- (76) 'નીરવ' શબ્દનો વિરુદ્ધાર્થી શબ્દ શું થાય ?
(A) સૂમસામ (B) ઘવલ (C) પીડા (D) કોલાહલ
- (77) સમાનાર્થી શબ્દોની ખોટી જોડ હોય તે વિકલ્પ કયો છે ?
(A) ખોભણ - ગુફા (B) અનરવો - હિંમતવાન (C) અડવડિયું - લથડિયું (D) આર્દ્રતા - મૃદુતા
- (78) 'ઘોડાના સવારને બેસવા માટે ઘોડાની પીઠ પર રાખવાનું રૂ કે ઊંચું આસન' - શબ્દસમૂહ માટેનો એક શબ્દ કયો છે ?
(A) દળી (B) ટેકણિયું (C) પીઠિકા (D) માંચડો
- (79) વિરામચિહ્નોનો ઉચિત પ્રયોગ ન થયો હોય તેવું વાક્ય કયું છે ?
(A) હાશ ! હવે નિરાંત થઈ !
(B) પ્રશ્નપત્ર જોઈ વિદ્યાર્થીઓ મૂંઝાયા, એમને કાંઈ સૂઝ પડી નહીં, ઉત્તરપત્રો મૂકી દઈને ચલતી પકડી.
(C) મેં જાણ્યું : મારાં લખાણો એને ગમતાં નથી.
(D)તો મારો દુશ્મન છે.

- (80) શબ્દ અને તેના અનેકાર્થી શબ્દોની ખોટી જોડ હોય તેવો વિકલ્પ કયો છે ?
 (A) ગુણ - પણછ, દોરડું (B) કૂટ - ઠગાઈ, શિખર
 (C) કાંત - મન, અંતઃકરણ (D) કર - કિરણ, સૂંઢ
- (81) આપેલ વાક્યોમાં રેખાંકિત કરેલ શબ્દનો ઉચિત પ્રયોગ થયો હોય તેવું વાક્ય કયું છે ?
 (A) મેં આ પત્ર કે ઠરાવ વાંચ્યા નથી. (B) કામ વેળાસર થાય તે જ અગત્યનું છે.
 (C) સાંજે છ વાગે જાહેર ગ્રંથાલય બંધ થાય છે. (D) દરેકે આવકમાંથી યથાશક્તિ પ્રમાણે દાન કરવું જોઈએ.
- (82) 'દેવૈશ્વર્ય' શબ્દનો સંઘિવિગ્રહ શું થાય ?
 (A) દેવ + એશ્વર્ય (B) દેવે + એશ્વર્ય
 (C) દેવ્ય + એશ્વર્ય (D) દેવી + એશ્વર્ય
- (83) આપેલાં વાક્યોમાં 'કર્મણિ વાક્ય' કયું છે ?
 (A) એ સમયમાં લોકો જુગાર રમતા. (B) એણે પચાસ માણસોને જમાડ્યા.
 (C) સરકાર તરફથી આ મહિને અનાજ અપાયું છે. (D) અશોક કંઈ બોલ્યો ન હોત.
- (84) 'છત્રી પર નામ-સરનામું લખવાનો ઉપાય ખરેખર કારગત નીવડ્યો.' - વાક્યમાં રેખાંકિત કરેલ શબ્દ 'ખરેખર' ક્રિયાવિશેષણનો કયો પ્રકાર છે ?
 (A) અભિગમવાચી ક્રિયાવિશેષણ (B) સમયવાચક ક્રિયાવિશેષણ
 (C) રીતિવાચક ક્રિયાવિશેષણ (D) સ્થાનવાચક ક્રિયાવિશેષણ
- (85) 'મારો હંસલો નાનો ને દેવળ જૂનું રે થયું.' - અલંકાર ઓળખાવો.
 (A) વ્યક્તિરેક અલંકાર (B) અતિશયોક્તિ અલંકાર
 (C) રૂપક અલંકાર (D) ઉપમા અલંકાર
- (86) Mahesh was too smart. (Remove 'too' without changing the meaning.)
 (A) Mahesh was not smart at all.
 (B) Mahesh was smart more than required.
 (C) Mahesh was foolish.
 (D) I was doubtful whether Mahesh was smart or not.
- (87) INS Arihant is Indian Naval ship. (Fill in the blanks)
 (A) The & an (B) An & an
 (C) A & an (D) The & the
- (88) Most students have brought their homework. of them have not completed it yet.
 (A) None (B) Few
 (C) Each (D) A little
- (89) મેં મારા વાળ કપાવ્યા. - આ વાક્યનું ચોક્કસ અંગ્રેજી ભાષાંતર શું થશે ?
 (A) I cut my hair. (B) I clipped my hair.
 (C) I got my hair cut. (D) I had a nice hair cut.

- (90) Give the nearest meaning of word : 'Phantom'.
 (A) existent (B) imaginary (C) corporeal (D) tangible
- (91) Give the verb form of 'little'.
 (A) alittle (B) unlittle (C) belittle (D) bilittle
- (92) Change the voice : "What caused COVID-19?"
 (A) What was COVID-19 caused by? (B) What was caused by COVID-19?
 (C) By what is COVID-19 caused? (D) By what COVID-19 was caused?
- (93) Select the word or phrase which is closest to the opposite in meaning of the underlined word : "Rahul will never accept your request."
 (A) turn over (B) turn down (C) turn up (D) reject
- (94) Add a suitable question tag : Radha, one of my neighbours slipped off a staircase. ?
 (A) did she (B) does she (C) doesn't she (D) didn't she
- (95) Fill in the blanks with appropriate set of prepositions : Nidhi travelled her mother all the world when she was 17 years old.
 (A) by, above (B) for, around (C) with, around (D) with, over
- (96) Turn this sentence into English : "હજી પણ હું તેને ત્યાં એકલી ઊભેલી જોઈ શકતો હતો."
 (A) I could still saw her standing there alone. (B) I could still see her stood there alone.
 (C) I could still see her standing there alone. (D) I can still see her standing there alone.
- (97) Fill in the blanks with the appropriate word / words : Rohan and Nayan have been on vacation May 2023. They to Manali for a week.
 (A) for, had gone (B) since, had gone (C) for, have gone (D) since, have gone
- (98) Mantra got the first prize last week. Find out the correct option to get the underlined answer.
 (A) Which prize did Mantra get last week?
 (B) When did Mantra get the first prize?
 (C) Which prize Mantra got last week?
 (D) Where did Mantra get the first prize?
- (99) Ravi in this company for five years. Find out correct form of verb from the options.
 (A) works (B) is working
 (C) has been working (D) have worked
- (100) Find out the correct spelling from the options.
 (A) Spactacular (B) Spectacular
 (C) Spactaculor (D) Specteculor

(101) નિયમિત આંદોલનથી ઉત્પન્ન થતા સંગીત ઉપયોગી અવાજને શું કહે છે ?

- (A) નાદ (B) સ્વર
(C) ધ્વનિ (D) ઘોંઘાટ

(102) વાદી સ્વર પછીના મહત્વના સ્વરને શું કહે છે ?

- (A) વિવાદી (B) વર્જિત
(C) સંવાદી (D) અનુવાદી

(103) ભૈરવી રાગમાં સાત શુદ્ધ સ્વરો પૈકી કેટલા સ્વરો કોમળ છે ?

- (A) એક (B) બે
(C) ત્રણ (D) ચાર

(104) એવો સ્વર જે રાગમાં લગાવવાથી રાગ હાની થાય છે.

- (A) વાદી (B) વર્જિત
(C) સંવાદી (D) અનુવાદી

(105) સિતાર કયા પ્રકારનું વાદ્ય છે ?

- (A) તત્ (B) વિતત
(C) ધન (D) સુષિર

(106) 'વૈષ્ણવજન તો તેને રે કહીએ' તે ભક્તિ ગીતનાં રચયિતા કોણ છે ?

- (A) સૂરદાસ (B) મીરાં
(C) મુક્તાનંદ સ્વામી (D) નરસિંહ મહેતા

(107) છંદની પંક્તિઓ વચ્ચે ગાતા વિરામ સ્થળને શું કહે છે ?

- (A) પંચકલ (B) યતિ
(C) સપ્તકલ (D) આયતિક

(108) પંડિત ભાતખંડેએ સિતારની તાલીમ કોની પાસેથી મેળવી હતી ?

- (A) અન્નપૂષાદિવી (B) ઉ. અલ્લાઉદ્દીનખાં
(C) પંડિત રવિશંકર (D) વલ્લભદાસ

(109) કિરાના ઘરાનાના ગાયક કોણ છે ?

- (A) પં. ભીમસેન જોષી (B) પં. જશરાજ
(C) પં. અજય ચકવર્તી (D) ઉ. ફૈયાઝખાં

(110) "સંગીતાંજલિ" ગ્રંથના લેખક કોણ છે ?

- (A) રવિન્દ્રનાથ ટાગોર (B) ઓમકારનાથ ઠાકુર
(C) પં. વિષ્ણુ દિગંબર (D) પં. ભાતખંડે

- (111) કયા વેદમાં સંગીતકળાનો ઉલ્લેખ છે ?
 (A) ઋગ્વેદ (B) યજુર્વેદ
 (C) સામવેદ (D) અથર્વવેદ
- (112) બડાખ્યાલ કઈ લયમા ગવાય છે ?
 (A) દ્રુતલય (B) મધ્યલય
 (C) વિલંબીત લય (D) દુગુનલય
- (113) કયો એક માત્ર સ્વર તીવ્ર બને છે ?
 (A) ગાંધાર (B) મધ્યમ
 (C) પંચમ (D) ધૈવત
- (114) સુપ્રસિદ્ધ વાયોલીન વાદક કોણ છે ?
 (A) નિખીલ ઘોષ (B) મંજુ મહેતા
 (C) એમ. રાજન્ (D) અનુરાધાપાલ
- (115) ધ્વનિ એટલે શું ?
 (A) બે વસ્તુ અથડાવવાથી થતો અવાજ (B) શુદ્ધ અવાજથી પર
 (C) ઘોંઘાટવાળો અવાજ (D) અનિયમિત આંદોલનવાળો અવાજ
- (116) “આયો કહાં સે ઘનશ્યામ” ફિલ્મી ગીત કયા રાગ પર આધારિત છે ?
 (A) કાફી (B) ખમાજ
 (C) દેશ (D) ભિમપલાસી
- (117) કવિ નર્મદાશંકર રચિત જય જય ગરવી ગુજરાત કયા રાગ પર આધારિત છે ?
 (A) ભૂપાલી (B) આસા
 (C) ગૌડ સારંગ (D) માંડ
- (118) “અસત્યો માંહેથી પ્રભુ ! પરમ સત્યે તું લઈ જા” આ છંદનો પ્રકાર કયો છે ?
 (A) શિખરિણી (B) રેણકી
 (C) અનુષ્ટુપ (D) મંદાકાંતા
- (119) ગુજરાત ગૌરવ ગાન ગીત જય સોમનાથ..... જય બોલો વિશ્વનાથની. કયા રાગમાં છે.
 (A) દેશ (B) ભૈરવી
 (C) યમન (D) કલ્યાણ
- (120) પ્રભાતિયા કયા સમયે ગવાય છે ?
 (A) બપોરે (B) સાંજે
 (C) રાત્રે (D) સવારે

(121) નીચેનામાંથી "સારંગ" રાગનાં સ્વરો કયા છે ?

(A) સા ગ મ પ ધ નિ સાં
(C) સા રે ગ મ પ ધ નિ

(B) નિ સા રે મ પ નિ સાં
(D) નિ સા ગ મ પ નિ સાં

(122) નવમી માત્રા પર ખાલી આવતી હોય તેવો કયો તાલ છે ?

(A) ત્રિતાલ
(C) એકતાલ

(B) દાદરા
(D) ચૌતાલ

(123) 'હે શારદે મા... હે શારદે મા... અજ્ઞાનતાસે હમેતાર દે મા,' પ્રાર્થના કયા તાલમાં ગવાશે ?

(A) હિંચ

(B) એકતાલ

(C) કહેરવા

(D) દાદરા

(124) રાગ સારંગનો વાદીસ્વર કયો છે ?

(A) રે

(B) પ

(C) ધ

(D) ગ

(125) 'રાગ ભીમ પલાસી' કયા થાટનો રાગ છે ?

(A) કાફી

(B) ખમાજ

(C) ભૈરવી

(D) કલ્યાણ

(126) તાલ ત્રિતાલ કઈ જાતિનો તાલ છે ?

(A) ચતુસ્ત્ર

(B) તિશ્ર

(C) મિશ્ર

(D) પંચમ

(127) ગ અને ની કોમળ આવતા હોય તેવો કયો રાગ છે ?

(A) યમન

(B) કાફી

(C) ભૂપાલી

(D) ભૈરવ

(128) રાગ યમનમાં વર્જિત સ્વર કયા છે ?

(A) રે

(B) ગ

(C) ધ

(D) કોઈ નહીં

(129) રાગ કાફીને પ્રાચીન ગ્રંથોમાં બીજા કયા નામથી પણ ઓળખવામાં આવે છે ?

(A) ખરહર પ્રિયા

(B) કેલાસનાથ

(C) કૌમુદી

(D) કાલિંદી

(130) રે, ગ, ધ, નિ કોમળ સ્વર આવતા હોય તેવો કયો રાગ છે ?

(A) ભૈરવ

(B) ભૈરવી

(C) યમન

(D) કાફી

(15/24)

- (131) નીચેનામાંથી ભંપભાજનો હોય તેવો કયો તાલ છે ?
 (A) ચૌતાલ (B) સુલતાલ
 (C) દાદરા (D) તેવરા
- (132) 'વંદેમાતરમ્' રાષ્ટ્રગીત કયા રાગમાં ગાવામાં આવે છે ?
 (A) દેશકાર (B) દેશ
 (C) પહાડી (D) ખમાજ
- (133) તાલ ઝપતાલ કેટલી માત્રાનો તાલ છે ?
 (A) 8 (B) 10
 (C) 9 (D) 15
- (134) સા રે ગ, રે ગ મ, ગ મ પ, મ પ ધ, અલંકાર કયા તાલમાં ગવાશે ?
 (A) ઝપતાલ (B) ચૌતાલ
 (C) એકતાલ (D) દાદરા
- (135) ગરબામાં મોટેભાગે કયો તાલ વધુ વપરાય છે ?
 (A) રૂપક (B) દ્વિપચંદી
 (C) હિંચ (D) એકતાલ
- (136) યમનરાગી પ્રકૃતિ કેવી છે ?
 (A) કરુણ - શૃંગાર (B) શાંત ભક્તિ રસ પ્રધાન
 (C) શૃંગાર (D) શાંત અને ગંભીર
- (137) ગઝલમાં મોટેભાગે વપરાતો હોય તેવો કયો તાલ છે ?
 (A) ધમાર (B) એકતાલ
 (C) કહેરવા (D) ત્રિતાલ
- (138) સુષિરવાદ્ય તરીકે કોને ગણવામાં આવે છે ?
 (A) વાંસળી (B) વાયોલિન
 (C) સિતાર (D) તબલા
- (139) તાલ દાદરામાં કેટલા ખંડ આવે છે ?
 (A) 4 (B) 6
 (C) 8 (D) 2
- (140) તાલ ત્રિતાલમાં ખાલીની કઈ કઈ માત્રાઓ છે ?
 (A) 9 થી 16 માત્રાઓ (B) 1 થી 8 માત્રાઓ
 (C) 1 થી 16 માત્રાઓ (D) 5 થી 8 માત્રાઓ

(141) 6 માત્રા પર ખાલી આવતી હોય તેવો કયો તાલ છે ?

(A) ત્રિતાલ

(B) દ્વિપચંદી

(C) રૂપક

(D) ઝપતાલ

(142) 'ક્રોધલિયા બોલે અંબુવા કી ડાળ પર' બંદિશ કયા રાગમાં ગાવામાં આવે છે ?

(A) તોડી

(B) માલકૌંસ

(C) ભૈરવી

(D) ભીમપલાસી

(143) આરોહમાં 'રે' અને 'ગ' અને અવરોહમાં 'ગ' વર્જિત હોય તેવો કયો રાગ છે ?

(A) કેદાર

(B) પટ્ટદીપ

(C) માલકૌંસ

(D) ભીમપલાસી

(144) રાગ આસાવરી રાગનો ગાયન સમય કયો છે ?

(A) દિવસનો પ્રથમ પ્રહર

(B) સાંજનો પ્રથમ પ્રહર

(C) દિવસનો બીજો પ્રહર

(D) મધ્યરાત્રી

(145) 'નિ સા ગુ મ ધ નિ સાં' સ્વરો કયા રાગમાં ગવાશે ?

(A) ભીમપલાસી

(B) ભૈરવ

(C) બાગેશ્રી

(D) ખમાજ

(146) 'નિ સા ગુ મ ધ નિ સાં' સ્વરો કયા રાગમાં ગવાશે ?

(A) માલકૌંસ

(B) બાગેશ્રી

(C) ભીમપલાસી

(D) તોડી

(147) 1-4-11 માત્રા પર તાલી આવતી હોય તેવો કયો તાલ છે ?

(A) દ્વિપચંદી

(B) ધમાર

(C) એકતાલ

(D) ઝપતાલ

(148) પંડિત વિષ્ણુ દિગંબર પલુષ્કરજીનો જન્મ કઈ સાલમાં થયો હતો ?

(A) 1872

(B) 1871

(C) 1869

(D) 1874

(149) "સંગીતાદિત્ય" ગ્રંથ કોના દ્વારા નિર્માણ પામ્યો છે ?

(A) ઉસ્તાદ ફૈયાઝખાં

(B) સ્વ. પંડિત આદિત્યરામજી

(C) સ્વ. પંડિત વિષ્ણુ દિગંબર પલુષ્કર

(D) પંડિત ઓમકારનાથ ઠાકુર

(150) 'બૃહદ ગુજરાત સંગીત સમિતિ'ની સ્થાપના કોણે કરી હતી ?

(A) શ્રી પંકજ પટેલ

(B) સ્વ. અજીત મર્યન્ટ

(C) સ્વ. પ્રો. આર. સી. મહેતા

(D) સ્વ. શ્રી રાવજી પટેલ

- (151) સપ્તકના પ્રથમ વિભાગને શું કહે છે ?
 (A) સ્થાયી (B) પૂર્વાંગ
 (C) ઉત્તરાંગ (D) પકડ
- (152) નીચે પૈકી કઈ જોડ સાચી નથી.
 (A) ધૃપદ - તબલા (B) ધમાર - પખાવજ
 (C) હુમરી - દીપચંદી (D) તરાના - એકતાલ
- (153) યોગ્ય જોડ દર્શાવતો વિકલ્પ કયો છે ?
 (ક) બિહાગ (1) રે-પ વર્જીત
 (ખ) બાગેશ્રી (2) ગ-ધ-નિ કોમળ
 (ગ) આશાવરી (3) બે મધ્યમ
 (ઘ) માલકૌંસ (4) ગ-નિ કોમળ
 (A) ક-૩, ખ-૪, ગ-૨, ઘ-૧ (B) ક-૨, ખ-૧, ગ-૩, ઘ-૪
 (C) ક-૪, ખ-૨, ગ-૪, ઘ-૩ (D) ક-૧, ખ-૨, ગ-૩, ઘ-૪
- (154) અનુષ્ટુપ છંદ એ કયા પ્રકારમાં આવે છે ?
 (A) અક્ષરમેળ (B) માત્રામેળ
 (C) મનમેળ (D) કોઈ નહીં
- (155) નીચે પૈકી કઈ જોડ સાચી નથી ?
 (A) સિતાર - તત્ - વિતત્ વાદ્ય (B) તબલા - ધન વાદ્ય
 (C) વાંસળી - સુષિર વાદ્ય (D) પખાવજ - અવનધ્ય વાદ્ય
- (156) યોગ્ય જોડ દર્શાવતો વિકલ્પ કયો છે ?
 (ક) શ્રી અવિનાશ વ્યાસ (1) તારી આંખનો અફિણી
 (ખ) શ્રી રમેશ પારેખ (2) દિવસો જુદાઈના જાય છે
 (ગ) શ્રી પુરુષોત્તમ ઉપાધ્યાય (3) માડી તારું કંકુ ખર્યું
 (ઘ) શ્રી દિલીપ ધોળકીયા (4) સાંવરીયો રે મારો સાંવરીયો
 (A) ક-૩, ખ-૪, ગ-૨, ઘ-૧ (B) ક-૨, ખ-૧, ગ-૪, ઘ-૩
 (C) ક-૨, ખ-૧, ગ-૩, ઘ-૪ (D) ક-૪, ખ-૩, ગ-૧, ઘ-૨
- (157) વૈદિક યુગમાં સંગીતમાં કેટલા પ્રકારના સ્વરોનો ઉપયોગ થતો હતો ?
 (A) એક (B) બે
 (C) ત્રણ (D) ચાર
- (158) વિશ્વંભરી અખિલ વિશ્વતણી જનેતા વિદ્યાધરી વદનમાં વસજો વિધાતા આ સ્તુતિ કયા છંદમાં ગવાય છે ?
 (A) વસંત તિલકા (B) શાર્દૂલ વિકિરિત
 (C) મંદાકાન્તા (D) શિખરિણી

(159) યોગ્ય જોડ દર્શાવતો વિકલ્પ કયો છે ?

- (ક) જનગણમન (1) રાષ્ટ્રગાન
(ખ) વંદેમાતમ (2) રાષ્ટ્રગીત
(ગ) જયજય ગરવી ગુજરાત (3) પ્રેરણા ગીત
(ઘ) મનુષ્ય તું બડા મહાન હે (4) ગુજરાત ગૌરવગાથા ગીત

- (A) ક-2, ખ-1, ગ-4, ઘ-3 (B) ક-3, ખ-4, ગ-1, ઘ-2
(C) ક-4, ખ-3, ગ-1, ઘ-2 (D) ક-1, ખ-2, ગ-3, ઘ-4

(160) આદિત્યરામજી કયા વાદ્યમાં પારંગત હતા ?

- (A) તબલા (B) સિતાર
(C) મૃદંગ (D) વાયોલીન

(161) તાલની મૂળ લય કરતા ત્રણ ગણી ઝડપે વગાડવાની ક્રિયાને શું કહે છે ?

- (A) દુગુન (B) ત્રીગુન
(C) ચૌ ગુન (D) ડેઠગુન

(162) બન્ને મધ્યમ આવતા હોય તેવા રાગનું નામ જણાવો ?

- (A) પટ્ટીપ (B) બાગેશ્રી
(C) ભૂપાલી (D) બિહાગ

(163) ધમાર ગાયકી કયા તાલમાં ગવાય છે ?

- (A) દિપચંદી (B) ચૌતાલ
(C) ધમાર (D) તેવરા

(164) દક્ષિણ હિંદુસ્તાની સંગીત પદ્ધતિનાં થાટનું નામ શું છે ?

- (A) કર્ણાટકી (B) કનકાંગી
(C) તિલ્લાના (D) પલ્લવી

(165) સુગમ સંગીત નામ કોણે આપ્યું હતું ?

- (A) જયદેવ ભોજક (B) ગૌરાંગ વ્યાસ
(C) ઠાકુર જયદેવસિંહ (D) રાસવિહારી દેસાઈ

(166) રાગમાં ઓછામાં ઓછા કેટલાં સ્વરો હોવા જોઈએ ?

- (A) છ (B) સાત
(C) ત્રણ (D) પાંચ

(167) તાલ ધમારની માત્રા કેટલી છે ?

- (A) છ (B) દશ
(C) સોળ (D) ચૌદ

(168) રાગ - માલકૌસમાં કેટલા સ્વરો કોમળ છે ?

- (A) એક (B) બે
(C) ત્રણ (D) ચાર

- (169) આફતાબે મૌસિકી નો ઇલકાબ કોને મળ્યો ?
 (A) પં. ઓમકારનાથ (B) ભીમસેન જોષી
 (C) કરીમખાં (D) ઉ. ફેયાઝખાં
- (170) રાગની મુખ્ય જાતિ કેટલી છે ?
 (A) એક (B) બે
 (C) ચાર (D) ત્રણ
- (171) ઉત્તર હિંદુસ્તાની સંગીત પદ્ધતિમાં કેટલા થાટ છે ?
 (A) વીસ (B) ત્રીસ
 (C) દશ (D) ચાલીસ
- (172) ગાવત આસાવરી દ્વિતીય પ્રહર દિન. આ ગીત કયા પ્રકારનું છે.
 (A) છોટાખ્યાલ (B) આલાપગીત
 (C) મધ્યલયગીત (D) લક્ષણગીત
- (173) લાહોરમાં કોણે ગાંધર્વ મહાવિદ્યાલયની સ્થાપના કરી ?
 (A) પં. પલુસ્કરજી (B) પં. ભાત ખંડેજી
 (C) પં. શીવરામ નાયક (D) આદિત્યરામજી
- (174) ગીત પ્રકાર કર્ણાટક સંગીતમાં પ્રસિદ્ધ છે.
 (A) ધૃપદ (B) ધમાર
 (C) કીર્તનમ્ (D) વર્ણમ્
- (175) ખુલ્લા પંજાથી વગાડતા તાલ કયા બાજના કહેવાય છે ?
 (A) બંધબાજ (B) ખુલ્લોબાજ
 (C) થાપીબાજ (D) દ્રુતબાજ
- (176) તાલનાં વર્ણો અથવા પ્રાણ કેટલા છે ?
 (A) 10 (B) 15
 (C) 20 (D) 25
- (177) મહારાજા સયાજીરાવ ગાયકવાડ દ્વારા સ્થાપિત સંગીત કોલેજનું નામ શું છે ?
 (A) સંગીત કોલેજ (B) સંગીત મહાવિદ્યાલય
 (C) ફેકલ્ટી ઓફ પરફોર્મિંગ આર્ટ્સ (D) મહારાજા સંગીત વિદ્યાલય
- (178) વૈદિકયુગમાં સંગીતનાં કેટલા સ્વરોનો ઉપયોગ થતો ?
 (A) બે (B) ત્રણ
 (C) ચાર (D) પાંચ
- (179) નારદમુનિએ કયા ગ્રંથની રચના કરી હતી ?
 (A) નારદ શાસ્ત્ર (B) ભરત નાટ્ય શાસ્ત્ર
 (C) બૃહદેશીય (D) નારદીય - શિક્ષા

- (180) 'મેરે તો ગિરધર ગોપાલ' ની રચના કોણે કરી છે ?
 (A) ગંગાસતી (B) નરસંહ મહેતા
 (C) મીરાંબાઈ (D) સૂરદાસ
- (181) સામાન્યતઃ તાનપૂરાનો પ્રથમ તાર કયા સ્વરમાં મેળવવામાં આવે છે ?
 (A) મધ્યમ (B) પંચમ
 (C) સડજ (D) તિવ્ર મધ્યમ
- (182) નીચે પૈકી કયો વિકલ્પ સાચો નથી ?
 (A) ભૂપાલી રાગમાં તાનપૂરાનો પ્રથમ તાર "પંચમ"માં મેળવવામાં આવે છે.
 (B) માલકૌંસ રાગમાં તાનપૂરાનો પ્રથમ તાર "મધ્યમ"માં મેળવવામાં આવે છે.
 (C) મારવા રાગમાં તાનપૂરાનો પ્રથમ તાર "તિવ્ર મધ્યમ" માં મેળવવામાં આવે છે.
 (D) પૂરિયા રાગમાં તાનપૂરાનો પ્રથમ તાર "નિખાત" માં મેળવવામાં આવે છે.
- (183) પંડિત જશરાજ કયા ઘરાનાના ગાયક છે ?
 (A) પટિયાલા (B) ગ્વાલિયર
 (C) બનારસ (D) મેવાતી
- (184) નીચે પૈકી કયો વિકલ્પ સાચો નથી ?
 (A) પં. રાજન - સાજન મિશ્રા - ખ્યાલ ગાયક (B) પં. અજય ચક્રવર્તી - ઠુમરી ગાયક
 (C) ગુંડેયા બ્રધર્સ - ધૃપદ ગાયક (D) પં. શિવકુમાર શર્મા - સંતૂર વાદક
- (185) "ગીત ગોવિંદ"ની રચના કોણે કરી ?
 (A) નારદ મુનિ (B) કવિ જયદેવ
 (C) કવિ લોચન (D) પુંડરિક વિક્કલ
- (186) સંગીતની ઉત્પત્તિ કોના દ્વારા થઈ હતી તેવી માન્યતા છે ?
 (A) સરસ્વતી (B) શિવજી
 (C) બ્રહ્માજી (D) નારદજી
- (187) ગાયનકળાનું સાધારણ જ્ઞાન અને તેના શાસ્ત્ર વિષેનું પૂર્ણ જ્ઞાન ધરાવનાર વ્યક્તિને શું કહેવાય ?
 (A) પંડિત (B) કલાવંત
 (C) વાગ્યેકાર (D) સંગીતકાર
- (188) કોઈ પણ રાગમાં ઓછામાં ઓછા કેટલા સ્વરો હોવા જોઈએ ?
 (A) ચાર (B) પાંચ
 (C) છ (D) ત્રણ
- (189) રામકલી રાગમાં કયા બે રાગોનું મિશ્રણ છે ?
 (A) ભૈરવ - કાલિંગડા (B) ભીમપલાસ - પટદીપ
 (C) ભૂપાલી - દેશકાર (D) આશાવરી - જૈનપુરી

- (190) રાગ તોડીની પ્રકૃતિ કેવી છે ?
 (A) શાંત (B) ગંભીર
 (C) કરુણ - શૃંગાર (D) હાસ્ય
- (191) રાગ વસંતની વિશેષતા શું છે ?
 (A) ઋતુપ્રધાન (B) સંધિપ્રકાશ
 (C) સાયંકાલીનરાગ (D) ક્ષુદ્ર પ્રકૃતિ
- (192) કોઈ પણ પ્રકારના ગાયનની રચના કોના દ્વારા થાય છે ?
 (A) રાગ (B) સ્વર
 (C) તાલ (D) થાટ
- (193) ગઝલ ગાયકીમાં કયા રસનું પ્રાધાન્ય જોવા મળે છે ?
 (A) શૃંગાર - વિરહ (B) શાંત
 (C) ગંભીર (D) કરુણ
- (194) પ્રાતઃગેય સંધિપ્રકાશ રાગોમાં કયો સ્વર પ્રબળ હોય છે ?
 (A) સડજ (B) તિવ્ર મધ્યમ
 (C) શુદ્ધ મધ્યમ (D) પંચમ
- (195) મધ્યસપ્તકના ષડ્જની આંદોલન સંખ્યા કેટલી છે ?
 (A) 480 (B) 240
 (C) 120 (D) 150
- (196) રાગશ્રી નો ગાયન સમય કયો છે ?
 (A) સંધ્યાકાળ (B) પ્રાતઃ કાળ
 (C) મધ્યરાત્રી (D) મધ્યાહ્ન
- (197) રાગ માંડમાં શું ગાવામાં આવતું નથી ?
 (A) ભજન (B) ઠુમરી
 (C) ધૂન (D) ધૃપદ
- (198) રાગ મારવા અને પૂરિયામાં શું ગાવામાં આવતું નથી ?
 (A) ખ્યાલ (B) ધૃપદ
 (C) ધમાર (D) સુગમ સંગીત
- (199) શાસ્ત્રીય કંઠ્ય સંગીત મુખ્યત્વે કયા વાદ્ય સાથે ગાવામાં આવે છે ?
 (A) હાર્મોનિયમ (B) તાનપૂરો
 (C) ઓર્ગન (D) સિતાર
- (200) “સંગીત-દર્પણ” નામના ગ્રંથમાં સંગીતના સાત સૂરોની ઉત્પત્તિ સાત-પશુ-પક્ષીઓના અવજો દ્વારા થઈ છે તેમ જણાવેલ છે તો આ ગ્રંથનાં રચયિતા કોણ છે ?
 (A) શ્રી દામોદર પંડિત (B) મતંગ મુનિ
 (C) ભાવ ભટ્ટ (D) પંડિત અહોબલ

